

Ne da bi ponavljala analizo antiintelektualnih diskurzivnih prijemov Brunetièra, Barrèsa, Maurrasa, Drumonta in drugih vodilnih antisemitov in antidreyfusarjev, izpeljano drugje (Kramberger, 2008), na tem mestu v obliki tabele (gl. preglednico 3) povzemam le nekaj ključnih značilnosti:

Preglednica 3: Značilne figure antiintelektualizma v času afere Dreyfus.

ZNAČILNE FIGURE ANTIINTELEKTUALIZMA (v diskurzih antidreyfusarjev)
<ul style="list-style-type: none"> · negativna percepcija termina »intelektualec« <ul style="list-style-type: none"> - fizično-antropološka deskripcija, sorodna opisom judov v antisemitskem diskurzu (šibkost, mršavost, bledolicičnost ipd.), »intelektualec« je kraj kristalizacije nevrednot in vseh dekadentnih in patogenih fermentacij, pogosto je zanj uporabljen medikalizacijski diskurz (patologizacija intelektualca kot »bolnega« ali »nezdravega« elementa družbe) - sociopolitična kategorizacija: nevzdržnost in zavračanje mednarodnosti (intelektualec kot izdajalec nacije), bojazen pred prodornostjo in emancipatorično dimenzijo vednosti (intelektualec kot demagog, zapeljevalec ljudi na »napačno pot«) - antagonističen juridični (razsojevalni) diskurz, uporabljen za degradacijo novosti (mi/oni, naš/vaš, črno/belo itn.) - termin »intelektualec« vpeti v omrežje negativnih konotacij drugih terminov (npr. izdaja, laž, nered, degeneracija, patologija, bolezen, pornografija, aristokratska vzvišenost), intelektualcem pa odvzeti sleherno legitimnost govora
<ul style="list-style-type: none"> · esencialistični diskurz vkoreninjenosti, organskega in fiksnege pripisa kraju, naturalizacije, truizmi
<ul style="list-style-type: none"> · prepoved intervencije v družbeno stvarnost v sedanjosti (strogo ločevanje kabinetne znanosti in domnevno nevrednega intelektualnega angažmaja v realnosti): ohranjanje režimskega statusa quo (druga plat tega je vzpostavitev »časovne distance« kot pozitivnega orodja, ki onemogoča in blokira takojšnjo intervencijo v družbeno realnost)
<ul style="list-style-type: none"> · odpor do »sterilnega« abstraktnega mišljenja (zaničevanje študija objektov, ki so nevidni in neotipljivi), blokiranje, onemogočanje možnosti za gojenje koncentriranega in zbranega mišljenja, pozornega in budnega duha, ki vodi do spoznanj in novih idej
<ul style="list-style-type: none"> · neposredno invektivna ali pa metaforična in eruditsko dekorirana psevdargumentacija namesto analitične kritične refleksije (značilna figura prekinitve dialoga ali polemike je argumentum ad personam, ki spodnese in premesti debato z argumentirane ravni na teren osebnega obrekovanja)
<ul style="list-style-type: none"> · preokupacija s formo (etiketo) in spodobnostjo oz. moraliziranjem (tj. z nevsebinskimi aspekti izjavljanja oz. izjavljenega), gre za diskurz cenzur, blokad in aporij (zaprti diskurzivna struktura)
<ul style="list-style-type: none"> · povzdigovanje spontanosti, instinkta in sovražnost do razuma, racionalizacije, »hladnega analitičnega« govora (prek tega skuša antiintelektualec konstruirati domnevno »vzvišenost intelektualcev« nad ljudmi in domnevno superiornost religije nad znanostjo)
<ul style="list-style-type: none"> · diskusije, polemike in govor brez spoznavne (kognitivne) dimenzije (odbijanje elaboriranega in diferenciranega govora v prid kratkih in preprostih povedi, ki jih razume »zdrav razum«, mnemonično-sholastična verovajska struktura, ki ne dopušča kritične refleksije)

zadnje tretjine 20. stoletja. Ključni element te kontinuitete je njegova spojenost s skrajnimi uporniškimi gibanji, ki ne priznavajo parlamentarizma in demokratičnih procesov in ki visceralno nasprotujejo individualizmu.